

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการสอนอย่างมีแบบแผนต่อการมีส่วนร่วมของครอบครัวในการดูแลผู้ป่วยที่ได้รับเครื่องช่วยหายใจ ชนิดเบร็ด ณ โรงพยาบาลมหาราชนครศรีธรรมราช กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาเป็นญาติผู้ดูแลผู้ป่วย ที่เป็นผู้ดูแลผู้ป่วยที่ได้รับเครื่องช่วยหายใจ ในหอผู้ป่วยอายุรกรรม โรงพยาบาลมหาราชนครศรีธรรมราช โดยแบ่งกลุ่มตัวอย่างเป็น 2 กลุ่ม เป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม จำนวนกลุ่มละ 32 คน กำหนดการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่มให้มีความคล้ายคลึงกันมากที่สุดในด้าน เพศ อายุ ระดับการศึกษา ลักษณะความสัมพันธ์กับผู้ป่วย และ ระดับความรู้สึกตัวของผู้ป่วยที่ดูแล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้แก่ แบบบันทึกข้อมูลทั่วไป แบบสอบถามทัศนคติ ความรู้และการปฏิบัติการมีส่วนร่วมในการดูแลผู้ป่วยที่ได้รับเครื่องช่วยหายใจ เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินวิจัยประกอบด้วย แผนการสอน คู่มือและวีซีดี เรื่องการมีส่วนร่วมในการดูแลผู้ป่วยที่ได้รับเครื่องช่วยหายใจ และแบบสอบถามความรู้ ทัศนคติ และการปฏิบัติการมีส่วนร่วมในการดูแลผู้ป่วยที่ได้รับเครื่องช่วยหายใจ ได้รับการตรวจสอบความตรงในเนื้อหาจากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน และนำไปทดสอบได้ค่าความเที่ยงของแบบสอบถาม 0.70 0.84 และ 0.93 ตามลำดับ

การเก็บรวบรวมข้อมูล เมื่อคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะตามที่กำหนดอธิบายให้ผู้ป่วยทราบถึงขั้นตอนการวิจัย และการใช้แบบสอบถาม โดยเฉพาะในกลุ่มทดลองได้รับการสอนจากผู้วิจัย เป็นกลุ่มประมาณ 3-4 คน ประมาณ 45- 50 นาที ส่วนกลุ่มควบคุมได้รับการสอนจากเจ้าหน้าที่ภายในหอผู้ป่วยตามปกติ ซึ่งก่อนการสอนและหลังการสอนประเมินความรู้ ทัศนคติ และการปฏิบัติการมีส่วนร่วมในการดูแลผู้ป่วยทั้ง 2 กลุ่ม โดยกำหนดให้ประเมินครั้งแรกในวันที่ 2 หรือ 3 หลังจากผู้ป่วยได้รับเครื่องช่วยหายใจ และครั้งที่ 2 ในวันที่ 5 ของการศึกษา

การวิเคราะห์ข้อมูล โดยเปรียบเทียบคะแนนความรู้ ทัศนคติ และการปฏิบัติภายในกลุ่มซึ่งทดสอบโดยใช้สถิติที่ไม่เป็นอิสระต่อกัน ส่วนระหว่างกลุ่มทดสอบ โดยใช้สถิติที่อิสระ และสถิติวัดความแปรปรวนร่วม

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ญาติผู้ดูแลกลุ่มที่ได้รับการสอนอย่างมีแบบแผนมีค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้ ทักษะคิด และการปฏิบัติการมีส่วนร่วมในการดูแลผู้ป่วย หลังได้รับการสอนดีกว่ากลุ่มที่ได้รับการสอนตามปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .01$)
2. ญาติผู้ดูแลกลุ่มที่ได้รับการสอนอย่างมีแบบแผนมีค่าคะแนนผลต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้ ทักษะคิด และการปฏิบัติการมีส่วนร่วมในการดูแลผู้ป่วยหลังและก่อนการสอน ดีกว่ากลุ่มที่ได้รับการสอนตามปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .01$)
3. ญาติผู้ดูแลกลุ่มที่ได้รับการสอนอย่างมีแบบแผนและกลุ่มที่ได้รับการสอนตามปกติ มีค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้ และการปฏิบัติการมีส่วนร่วมในการดูแลผู้ป่วย หลังได้รับการสอนดีกว่าก่อนการสอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .01$)
4. ญาติผู้ดูแลกลุ่มที่ได้รับการสอนอย่างมีแบบแผน มีค่าเฉลี่ยคะแนนทักษะคิดการมีส่วนร่วมในการดูแลผู้ป่วย หลังได้รับการสอนดีกว่าก่อนการสอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .01$) ส่วนกลุ่มที่ได้รับการสอนตามปกติมีค่าเฉลี่ยคะแนนทักษะคิดการมีส่วนร่วมในการดูแลผู้ป่วยหลังได้รับการสอนไม่แตกต่างจากก่อนการสอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p > .05$)

ข้อเสนอแนะ

1. ด้านการบริหารการพยาบาล
  - 1.1 ควรมีการมอบหมายงานให้มีทีมเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบในการสอนญาติผู้ดูแลผู้ป่วยโดยเฉพาะและควรมีระบบการส่งต่อข้อมูลที่ให้แก่ผู้ป่วยและญาติผู้ดูแล ควรให้ญาติผู้ดูแลและผู้ป่วยได้ทราบข้อมูลในด้านต่างๆ อย่างครบถ้วน ตั้งแต่เริ่มรับเข้ามาอยู่ในหอผู้ป่วย
2. ด้านบริการพยาบาล
  - 2.1 ควรมีการนำแผนการสอนมาใช้ในการให้คำแนะนำแก่ญาติผู้ดูแลผู้ป่วยที่ได้รับเครื่องช่วยหายใจภายในหอผู้ป่วย โดยจะต้องให้คำแนะนำตั้งแต่ในระยะแรกของการรับผู้ป่วยไว้ในโรงพยาบาล
  - 2.2 ควรมีการนำคู่มือและวีซีดี มาประกอบการสอนเพื่อประหยัดเวลาในการสอน และทำให้ผู้เรียนได้มีความรู้ที่เห็นเป็นรูปธรรมและมีเนื้อหาที่ครอบคลุมมากขึ้น
  - 2.3 ในการสอน ผู้สอนจะต้องเปิดโอกาสให้ญาติผู้ดูแลแสดงความคิดเห็น ร่วมรับรู้ และช่วยหาแนวทางแก้ไข เพื่อให้ญาติผู้ดูแลเกิดความไว้วางใจ และเกิดความร่วมมือในการมีส่วนร่วมดูแลผู้ป่วย

2.4 ควรจะมีการใช้เวลาในการติดตามให้กำลังใจแก่ญาติผู้ดูแลผู้ป่วยเป็นระยะ เนื่องจากผู้ป่วยได้รับเครื่องช่วยหายใจ มีอาการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว การหมั่นถามไถ่ถึง ปัญหาและอุปสรรคในการมีส่วนร่วมในการดูแลของญาติผู้ดูแล เพื่อเป็นแนวทางในการประเมิน การปฏิบัติกรมีส่วนร่วมของญาติผู้ดูแลได้

2.5 เจ้าหน้าที่ต้องมีลักษณะของความเอื้ออาทร ปรารถนาประคองอารมณ์และเคารพ ในความเป็นมนุษย์ของญาติผู้ดูแล ต้องมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับญาติผู้ดูแล ช่วยให้ญาติผู้ดูแลเข้าใจ และเรียนรู้ในการจัดการกับสถานการณ์ได้เพื่อเป็นการสนับสนุนคุณภาพการพยาบาลที่มีครอบครัวเป็นศูนย์กลาง

3. ด้านการศึกษาทางการพยาบาล

ควรให้ความรู้เรื่องการมีส่วนร่วมของญาติผู้ดูแลในการดูแลผู้ป่วยที่ได้รับเครื่องช่วยหายใจแก่พยาบาล เพื่อให้มีความรู้ในทิศทางเดียวกัน เพื่อสร้างทัศนคติที่ดีของเจ้าหน้าที่ต่อการมีส่วนร่วมในการดูแลของญาติผู้ดูแลก่อน ซึ่งทัศนคติที่ดีของเจ้าหน้าที่เป็นปัจจัยหนึ่งในการส่งเสริม การมีส่วนร่วมของญาติผู้ดูแลในการดูแลผู้ป่วย

4. ด้านการวิจัยทางการพยาบาล

4.1 ศึกษาในรูปแบบของการปฏิบัติกรมีส่วนร่วมของญาติผู้ดูแลในการดูแลผู้ป่วย ที่ได้รับเครื่องช่วยหายใจด้วยวิธีการสังเกตกิจกรรมซึ่งอาจจะได้ข้อมูลที่แตกต่างกัน

4.2 ศึกษาทัศนคติของพยาบาลต่อการมีส่วนร่วมของญาติผู้ดูแลในการดูแลผู้ป่วยที่ ได้รับเครื่องช่วยหายใจเพื่อจะได้ทราบมุมมองของพยาบาล ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งต่อการมี ส่วนร่วมในการดูแลผู้ป่วย

4.3 ศึกษาในรูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการเช่น การพัฒนารูปแบบการพยาบาลที่ ส่งเสริมให้ญาติผู้ดูแลมีส่วนร่วมในการดูแลผู้ป่วยที่ได้รับเครื่องช่วยหายใจ เพื่อนำมาเป็นแนวทาง ในการให้การพยาบาลอย่างมีคุณภาพต่อไป

4.4 เนื่องจากเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเป็นเครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างเอง จาก การทบทวนวรรณกรรม จึงจะต้องปรับปรุงข้อคำถามให้ชัดเจน และเข้าใจง่ายเหมาะสมกับระดับ การศึกษาและภูมิหลังของญาติผู้ดูแล

4.5 ในการทำวิจัยครั้งนี้ควรได้มีการติดตามบันทึกเปรียบเทียบระยะเวลาในการอยู่ โรงพยาบาลหรือระยะเวลาการฟื้นหายระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมทุกราย รวมทั้งการเกิด ภาวะแทรกซ้อน เพื่อติดตามผลการสอนอย่างมีแบบแผนในกลุ่มทดลอง ว่าสามารถทำให้ผู้ป่วย ฟื้นหายเร็วขึ้นหรือสามารถลดระยะเวลาการอยู่โรงพยาบาลได้มากกว่ากลุ่มควบคุมหรือไม่